

SPIS TREŚCI

3. JĘCZMIENŃ OZIMY	2
3.1. Wiadomości ogólne	2
3.2. Uwagi metodyczne	2
Zabiegi różnicujące poziomy agrotechniki	3
Jęczmień ozimy. Odmiany badane. Rok zbioru 2025	4
Jęczmień ozimy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025	5
Jęczmień ozimy. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025	6
Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian (dt/ha). Rok zbioru 2025	6
Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian (dt/ha) . Lata zbioru 2023– 2025.	7
Jęczmień ozimy. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na poziomie agrotechnicznym – a ₁ . Lata zbioru 2023-2025	7
Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025	8
Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025	8
3.3. Charakterystyka odmian wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2024	9

3. Jęczmień ozimy

3.1. WIADOMOŚCI OGÓLNE

Jęczmień ozimy to gatunek, który w Polsce zyskuje na popularności. Charakteryzuje się wysokim plonem, dużą odpornością na wiosenne susze oraz wczesnym ruszeniem wegetacji po zimie i szybkim dojrzewaniem. Powierzchnia jego uprawy w Polsce sukcesywnie wzrasta, a w roku 2024 przekroczyła 420 tys. ha (wg GUS). Obecnie Krajowy rejestr liczy 52 odmiany jęczmienia ozimego. Dominują w nim odmiany wielorzędowe pastewne (40). Znacznie mniej jest odmian dwurzędowych (12), a wśród nich dwie o typie browarnym. Zdecydowana większość odmian jęczmienia ozimego pochodzi z hodowli zagranicznych (87%), a tylko 7 spośród zarejestrowanych to odmiany rodzime. ciemnobrunatna plamistość. Najczęściej na doświadczeniach pojawiała się rdza jęczmienia i plamistość siatkowa, natomiast najrzadziej pleśń śniegowa. Największe różnice odmianowe wstępują natomiast w przypadku mączniaka prawdziwego, pleśni śniegowej i rdzy jęczmienia. Bardzo ważne więc, aby do uprawy wybierać odmiany o możliwie wysokiej odporności na większość chorób.

Bardzo ważną cechą jest zimotrwałość jęczmienia ozimego. Zawsze była ona największym mankamentem tego gatunku w naszych warunkach klimatycznych. Jęczmień jest gatunkiem szczególnie podatnym na wymarzenie, dlatego w badaniach COBORU traktowany jest łagodniej niż pozostałe gatunki (stosowane są łagodniejsze kryteria oceniania i mniejszy stres termiczny). Stąd jego wyniki są nieporównywalne z ocenami odmian pszenicy ozimej i pszenżyta ozimego. Cieplesze zimy, które występują w ostatnich latach, sprzyjają jednak uprawie tego gatunku i zmniejszają ryzyko wymarzeń i strat roślin. Hodowcy jęczmienia ozimego dokładają starań aby uzyskać nie tylko jak najwyższy plon, ale również dobrą odporność na choroby oraz wyleganie. Na roślinach jęczmienia ozimego powszechnie występują: mączniak prawdziwy, rdza jęczmienia, plamistość siatkowa, rynchosporioza oraz ciemnobrunatna plamistość. Najczęściej na doświadczeniach pojawiała się rdza jęczmienia i plamistość siatkowa, natomiast najrzadziej pleśń śniegowa. Największe różnice odmianowe wstępują natomiast w przypadku mączniaka prawdziwego, pleśni śniegowej i rdzy jęczmienia. Bardzo ważne więc, aby do uprawy wybierać odmiany o możliwie wysokiej odporności na większość chorób.

3.2. UWAGI METODYCZNE

W sezonie 2024/2025 na terenie województwa zachodniopomorskiego prowadzono w systemie PDO doświadczenia z jęczmieniem ozimym, które zlokalizowano w ZDOO Białogard, ZDOO Rarwino oraz SDOO Nowe Linie. Omawiane doświadczenia prowadzone były na dwóch poziomach agrotechniczno-podstawowym (a1) oraz intensywnym (a2). Agrotechnika na poziomie (a2) różniła się od poziomu (a1) zwiększonym nawożeniem azotowym o 40 kg/ha, ochronę przed chorobami oraz zastosowanie regulatora wzrostu.

Doświadczenia prowadzone były wg metodyki opracowanej przez COBORU w Słupi Wielkiej. Doboru odmian do doświadczeń dokonał Wojewódzki Zespół PDO biorąc pod uwagę przydatność odmian do uprawy w województwie zachodniopomorskim.

Zabiegi różnicujące poziomy agrotechniki.

Lp.	Rodzaj zabiegu	Poziom agrotechniki	
		przeciętny a ₁	intensywny a ₂
1	Nawożenie azotowe (kg N/ha)	*	a ₁ +40
2	Opryskiwanie fungicydem w fazie: pełnia krzewienia		+
	początek kłoszenia		+
3	Opryskiwanie regulatorem wzrostu		+
4	Nawożenie dolistne preparatem wieloskładnikowym		+

Zgodnie z „Metodyką...” z 1998 roku.

Odmiany wzorcowe:

rok zbioru 2023: Jakubus, KWS Morris, Teuto

rok zbioru 2024: Jakubus, KWS Morris, Teuto

rok zbioru 2025: KWS Morris, Teuto, Venezia

Tabela 3.1.

Jęczmień ozimy. Odmiany badane. Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana 1	Rok wpisania do krajowego rejestr 2	Zachowujący/pełnomocnik 3
1	KWS Morris	2020	KWS Lochow Polska sp. z o.o. , Kondratowice ul. Słowiańska 5, 57-150 Prusy
2	Teuto	2022	SCANDAGRA Polska Sp. z o.o. ul. Dr A. Schmidta 1, Żołędowo 86-031 Osielsko
3	Venezia	2024	Saatbau Polska sp. z o.o. ul. Żytnia 1 PL - 55-300 Środa Śląska
4	SU Jule	2018	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
5	Jakubus	2017	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
6	Julia	2022	Deutsche Saatveredelung AG, weissenburger Strasse 5, DE-59557 Lippstadt
7	RGT Mela	2022	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a PL - 87-100 Toruń
8	SU Hetti	2022	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
9	KWS Libris	2024	KWS Lochow Polska sp. z o.o. , Kondratowice ul. Słowiańska 5, 57-150 Prusy
10	RGT Alessia	2024	RAGT Semences Polska sp. z o.o. ul. Marii Skłodowskiej-Curie 83a PL - 87-100 Toruń
11	SU Elsa	2024	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec

Tabela 3.2.

Jęczmień ozimy. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2025.

Miejscowość Powiat 1	Białogard Białogard 2	Rarwino Kamieński 3	Nowe Linie Pyrzyce 4
Kompleks rolniczej przydatności gleby	4	5	5
Klasa bonitacyjna gleby	III b	IVa	IVa
Zasobność gleby w P ₂ O ₅ (mg/100g)	b.w. 22	Śr. 14,1	7,0 n
Zasobność gleby w K ₂ O (mg/100g)	b.w. 24,2	w. 16,8	18,4 w
Zasobność gleby w MgO (mg/100g)	śr. 3,8	w. 6,0	5,6 w
Ph gleby (w KCL)	6,2	6,7	7,2
Przedplon	łubin	łubin	groch
Obsada nasion (szt./m ²)	300	-	-
Nawożenie mineralne (kg/ha)			
N (kg/ha)	145	100	118
P ₂ O ₅ (kg/ha)	20	47	20
K ₂ O (kg/ha)	80	70,5	120
Środki ochrony roślin (nazwa, dawka na ha)			
Herbicyd	Gold 450 EC 1,0 l/ha	Fundamentum 700	Mustang Forte 1,0 l/ha + Tomigan 0,8 l/ha + Axial 0,8 l/ha
Insektycyd	Nexide 060 SC 0,08 l/ha	-	-
Dodatkowe zabiegi wykonywane na poziomie a₂			
Nawożenie N (kg/ha)	145 + 40	100 + 40	160 + 40
Nawożenie dolistne (nazwa, dawka na ha)	Basfoliar 5l/ha 2x Siarczan mg 10 kg/ha	2 x Ekolist zboża 2x Siarczan mg	Plonvit zboża
Fungicyd - pierwszy zabieg	Kier 450 SC	Ambrossio 500 SC 0,5 l/ha	Cu Prote + Kendo 50 EW
Fungicyd - drugi zabieg	-	Kendo 50 EW	Makler 250 EC+ Proticon 250 EC
Regulator wzrostu	Regullo 500 EC	Regullo 500 EC	Regullo 500 EC Cerone 480 SL

Tabela 3.3.

Jęczmień ozimy. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2025

Lp.	Wyszczególnienie		a1			a2		
			Białogard	Rarwino	Nowe Linie	Białogard	Rarwino	Nowe Linie
	1		2	3	4	5	6	7
1	Siew	data	24.09.2024	25.09.2024	04.10.2024	24.09.2024	25.09.2024	04.10.2024
2	Stan roślin przed zimą	9°	8,2	9,0	8,0	8,2	9,0	8,2
3	Stan roślin po zimie	9°	8,1	9,0	8,1	8,1	9,0	8,1
4	Termin kłoszenia	data	08.05	02.05	01.05	09.05	02.05	02.05
5	Termin dojrzałości woskowej	data	23.06	---	24.06	23.06	---	---
6	Zbiór	data	20.07	---	24.06	20.07	---	24.06
7	Wysokość roślin	cm	98	---	111	93	---	102
8	Wyleganie w fazie dojrz. młecznej	9°	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
9	Wyleganie roślin przed zbiorem	9°	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
10	MTZ	g	57,8	---	52,6	59,9	---	57,0
11	Plon ziarna przy 15% wilgotność	dt/ha	89,8	---	91,1	93,3	---	108,5

- oceny w skali 9° (1° – ocena najłabsza; 9° – ocena najlepsza°

Tabela 3.4.

Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian (dt/ha). Rok zbioru 2025.

Lp.	Odmiana	a 1			a 2		
		Białogard	Rarwino	Nowe Linie	Białogard	Rarwino	Nowe Linie
	1	2	3	4	5	6	7
	Wzorzec dt/ha	94,8	***	94,7	97,9	***	112,0
1	KWS Morris	92,4	***	92,6	97,6	***	113,8
2	Teuto	101,0	***	96,2	104,7	***	112,9
3	Venezia	90,9	***	95,2	91,5	***	109,4
4	SU Jule	83,6	***	90,6	84,8	***	104,1
5	Jakubus	93,2	***	98,0	99,5	***	109,6
6	Julia	92,0	***	103,7	92,5	***	111,9
7	RGT Mela	86,4	***	90,8	89,5	***	105,9
8	SU Hetti	85,8	***	90,5	88,2	***	101,6
9	KWS Libris	93,1	***	85,3	98,8	***	95,9
10	RGT Alessia	86,1	***	88,3	93,5	***	109,6
11	SU Elsa	83,8	***	86,0	86,3	***	109,1

*** doświadczenie nie uzyskało plonu

Tabela 3.5.

Jęczmień ozimy. Plon ziarna odmian (dt/ha) . Lata zbioru 2023– 2025.

L.p	Odmiana	a1					a2				
		2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025	2025	2024	2023	2024-2025	2023-2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Wzorzec w dt/ha	94,8	81,5	91,8	88,2	89,4	105,0	100,0	101,8	102,5	102,3	
1	KWS Morris	92,5	82,1	90,3	87,3	88,3	105,7	100,4	99,6	103,1	101,9
2	Teuto	98,6	81,4	94,1	90,0	91,4	108,8	100,0	105,4	104,4	104,7
3	Venezia	93,0	-	-	-	-	100,4	-	-	-	-
4	SU Jule	87,1	78,2	85,8	82,7	83,7	94,4	95,1	97,5	94,8	95,7
5	Jakubus	95,6	81,1	91,1	88,4	89,3	104,5	99,5	100,3	102,0	101,4
6	Julia	97,8	87,5	93,9	92,7	93,1	102,2	107,0	103,8	104,6	104,3
7	RGT Mela	88,6	-	90,6	-	-	97,7	-	99,8	-	-
8	SU Hetti	88,1	84,0	88,0	86,1	86,7	94,9	102,5	100,5	101,5	99,3
9	KWS Libris	89,2	-	-	-	-	97,3	-	-	-	-
10	RGT Alessia	87,2	-	-	-	-	101,5	-	-	-	-
11	SU Elsa	84,9	-	-	-	-	97,7	-	-	-	-
Liczba doświadczeń	3	3	3	6	9	3	3	3	6	9	

Tabela 3.6.

Jęczmień ozimy. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby na poziomie agrotechnicznym – a₁. Lata zbioru 2023-2025.

Lp.	Odmiana	Mączniak prawdziwy		Rdza jęczmienia		Rynchosporioza	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
1	2	3	4	5	6	7	
Wzorzec w dt/ha	7,0	7,5	6,1	6,7	9,0	8,3	
1	KWS Morris	7,5	7,4	5,8	6,4	9,0	8,3
2	Teuto	6,2	7,1	5,7	6,7	9,0	8,2
3	Venezia	7,2	-	6,8	-	9,0	-
4	SU Jule	5,7	6,2	6,3	7,3	9,0	8,6
5	Jakubus	7,7	8,1	6,5	6,9	9,0	8,5
6	Julia	7,7	7,8	5,5	-	9,0	-
7	RGT Mela	7,5	-	5,5	-	9,0	-
8	SU Hetti	6,2	7,2	4,8	6,4	9,0	-
9	KWS Libris	8,0	-	5,3	-	9,0	-
10	RGT Alessia	7,7	-	5,8	-	9,0	-
11	SU Elsa	7,2	-	6,0	-	9,0	-
Liczba doświadczeń	3	9	3	9	3	9	

- oceny w skali 9° (1° – ocena najłabsza; 9° – ocena najlepsza)

Tabela 3.7.

Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025

L.p.	Odmiana	Wyleganie w fazie dojrzałości mlecznej				Wyleganie przed zbiorem			
		a1		a2		a1		a2	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Wzorzec	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,7	9,0	8,5
1	KWS Morris	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,5	9,0	8,5
2	Teuto	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,5
3	Venezia	9,0	-	9,0	-	9,0	-	9,0	-
4	SU Jule	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,8	9,0	8,8
5	Jakubus	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,5	9,0	8,5
6	Julia	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,8	9,0	8,5
7	RGT Mela	9,0	-	9,0	-	9,0	-	9,0	-
8	SU Hetti	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,8	9,0	8,7
9	KWS Libris	9,0	-	9,0	-	9,0	-	9,0	-
10	RGT Alessia	9,0	-	9,0	-	9,0	-	9,0	-
11	SU Elsa	9,0	-	9,0	-	9,0	-	9,0	-
Liczba doświadczeń		3	9	3	9	3	9	3	9

Tabela 3.8.

Jęczmień ozimy. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe. Lata zbioru 2023-2025

L.p.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)				Masa 1000 ziaren (g)			
		a1		a2		a1		a2	
		2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025	2025	2023-2025
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Wzorzec	106,6	95,5	102,7	90,6	55,5	53,2	59,8	56,7
1	KWS Morris	101,5	92,2	96,0	86,7	51,7	50,7	55,7	55,1
2	Teuto	112,2	-	103,0	-	55,9	54,1	-	-
3	Venezia	106,2	-	99,7	-	58,8	58,8	-	-
4	SU Jule	102,7	96,6	101,0	92,7	63,5	56,9	61,8	59,2
5	Jakubus	98,7	89,2	90,0	82,3	51,5	52,3	54,1	54,9
6	Julia	101,2	-	90,7	-	57,3	52,1	-	-
7	RGT Mela	111,7	-	107,0	-	57,9	57,9	-	-
8	SU Hetti	100,5	-	94,5	-	60,8	54,7	-	-
9	KWS Libris	103,5	-	92,0	-	60,1	60,1	-	-
10	RGT Alessia	106,5	-	99,0	-	62,0	62,0	-	-
11	SU Elsa	107,0	-	97,7	-	56,3	56,3	-	-
Liczba doświadczeń		3	9	3	9	3	9	3	9

- oceny w skali 9° (1° – ocena najslabsza; 9° – ocena najlepsza)

3.3. CHARAKTERYSTYKA ODMIAN WPISANYCH DO KRAJOWEGO REJESTRU W ROKU 2024

Venezia (d.SZD5111)

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego.

Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki poniżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia; na ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

KWS Libris (d. KW 6-2189)

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży do bardzo dużego. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku prawie średnia (4,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia; na ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren duża, gęstość ziarna w stanie zsywnym dość mała. Zawartość białka w ziarnie przeciętna. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała

RGT Alessia (d. AC 16/365/29)

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku prawie średnia (4,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na plamistość siatkową i rynchosporiozę – średnia, na rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – dość mała. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby mała.

SU Elsa (d. 15HL154D131)

Odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plon ziarna duży. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na rynchosporiozę – dość duża, na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania przeciętny. Masa 1000 ziaren średnia, gęstość ziarna w stanie zsywnym dość mała. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.